

Valtakunnallinen valmiusharjoitus

Avun tarpeen arviointi -webinaari 28.8.2025

Tervetuloa mukaan,
aloitamme klo 18.00

#AvunKetju25
#HjälpensKedja25

Seitsemän turvallisemman tilan periaatetta

1 Ole avoin

Kohtaa uudet ihmiset ja asiat ennakkoluulottomasti. Ota jokainen kohtaaminen mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.

2 Kunnioita

Kiinnitä huomiota sanavalintoihisi ja arvosta toisen mielipidettä. Älä pilkkaa, nolaa tai tuomitse ketään puheillasi tai käytökselläsi.

3 Luo myönteistä ilmapiiriä

Ota vastuuta myös toisen kokemuksesta. Kuuntele, kehu ja kannusta.

4 Vältä oletuksia

Älä tee oletuksia ulkoisten ominaisuuksien, ihonvärin, etnisyyden, uskonnon, sukupuolen, iän tai puheen perusteella. Älä tee oletuksia sukupuolesta, taustasta tai toimintakyvystä.

5 Anna tilaa

Kunnioita toisen henkilökohtaista tilaa, yksityisyyttä ja itsemääräämisoikeutta. Huolehdi, että kaikki tulevat kuulluksi ja anna kaikille mahdollisuus osallistua.

6 Puutu

Älä seuraa sivusta, jos todistat häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua.

7 Nauti

Pidä hauskaa! Kysy, jos joku asia ihmetyttää ja ota asiasta selvää.

#AvunKetju2025
#HjälpensKedja2025

Webinaarin ohjeistus

#AvunKetju2025
#HjälpensKedja2025

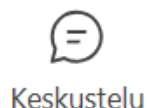

Kirjoita chattiin kuka olet, ja osastosi/ paikkakuntasi. Teemme webinaarisarjan yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa. Mikäli kuuntelette webinaarin isommalla porukalla, kirjaa läsnäolijoiden lukumäärä chattiin, kiitos.

Tästä chattiin!

Chattiin voit kirjoittaa aiheeseen liittyviä kysymyksiä. Näihin palataan **koulutuksen lopussa.**

Mikrofoni ja video ovat pois käytöstä koulutuksen ajan.

Keskustelu

Q&A

Ihmiset

Nosta

Näkymä

Muistiinpanot

Lisää

Kamera

Mikrofoni

Jaa

Poistu

Vuoden 2025 aikana vahvistamme osaamistamme **laajamittaisten häiriötilanteiden ja poikkeusolovaratumisen** osalta.

Valmiusharjoituksessa harjoitteleamme avustustarvikkeiden ja raha-avustusten jakamista sekä muonitusta tilanteessa, missä viranomaiset ovat tehneet päätöksen väestön suojaaväistöstä.

Harjoitteleamme mm. **uusien vapaaehtoisten vastaanottamista**, pidempikestoisen tilanteen organisoimista ja johtamista, tilannekuvan keräämistä, verkostojen mukaan ottamista ja yhteistoimintaa, moninaisuuden huomioimista auttamistilanteissa sekä auttajien hyvinvoinnin tukemista.

Auttamisvalmiutemme perusta on **osaavissa ja koulutetuissa vapaaehtoisissa** sekä **toimivissa osastoissa**.
Jokainen toimija on osa auttamisvalmiutta.

Webinaarin tavoitteena on..

- Lisätä osallistujien ymmärrystä ja tietoa sosiaali- ja kriisipäivystyksen työntekijöiden avun tarpeen arvioinnista
- Antaa osallistujalle kokonaiskuva avun tarpeen arvioinnin keinoista ensihuoltotilanteessa
- Jakaa oppeja ja käytännön vinkkejä käytännön auttamistilanteiden avun tarpeiden arviointitilanteista

Illan ohjelma

Webinaarin avaus

Avun tarpeen arviointi sosiaalipäivystyksen näkökulmasta

Marjo Asunen, johtava sosiaalityöntekijä Päijät-Hämeen hyvinvointialue, PH
sosiaalipäivystys

Avun tarpeen arviointi ensihuoltotilanteissa

Mari Rantio, SPR keskustoimisto

Tauko

Käytännön kokemuksia ensihuoltotehtäviltä Raja23 –operaatiosta sekä Välimereltä kesältä 2025

Juha Tervo, SPR Oulun piiri, Anu Virnes, SPR Savo-Karjalan piiri ja Aleksí Seilonen,
SPR keskustoimisto

Valmiusharjoituksen ajankohtaiset

AvunKetju2025 - valmiusharjoituksen webinaari

Marjo Asunen, johtava sosiaalityöntekijä, sosiaalipäivystys

28.8.2025

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Avun tarpeen arviointi evakuointitilanteessa

Sosiaalihuollon tehtävät laajamittaisessa häiriötilanteessa

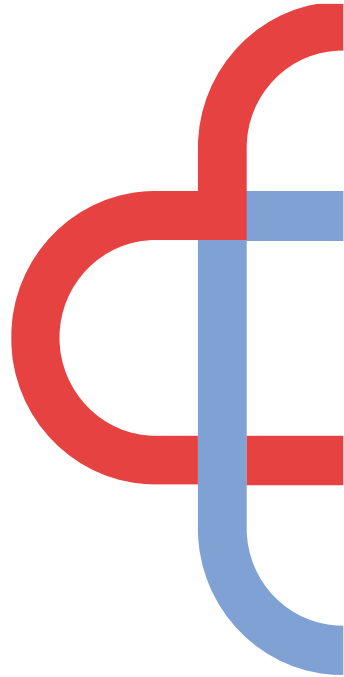
Psykososiaalinen tuki

Psykososiaalisen tuen ja palveluiden järjestäminen on osa lakisääteistä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa.

Psykososiaalisella tuella tässä yhteydessä tarkoitetaan tukitoimien ja palvelujen kokonaisuutta, jonka tavoitteena on torjua, rajoittaa tai lievittää psyykkisesti järkyttävän tilanteen ihmisille aiheuttamia seuraamuksia.

Kriisi- ja häiriötilanteissa psykososiaalinen tuki on laaja-alaista ihmisten auttamista

Kokonaisuus koostuu akuutista kriisityöstä ja kiireellisestä sosiaalityöstä (majoitus, vaatetus, ruoka, lääkkeet ...)

Psykososiaalinen tuki sosiaalipäivystyksessä

Psykososiaalinen tuki on ensimmäisessä vaiheessa psyykkisen shokin aikaan tapahtuvaa työskentelyä: ihmisten perustarpeista huolehtimista, kuuntelua ja läsnäoloa eli turvallisuuden tunteen lisäämistä.

Akuutissa vaiheessa tulee tunnistaa käytännön tarpeet, akuutit stressireaktiot, antaa henkistä ensiapua, ohjata tarvittaessa lääkärin hoitoon tai muuhun hoitoon ja huolehtia siitä, että uhrin saavat yhteyden omaisiinsa

Sokkivaiheen auttaminen

Vahvista tunnetta fyysisestä ja psyykkisestä huolenpidosta ja turvallisuudesta

- Tiedota, anna faktatietoa
- Läsnaolo, rauhoittaminen, peilisolut
- Huolehdi perustarpeista
- Kiireellisen sosiaalityön tarpeen arviointi
- Anna psykoedukaatiota, ohjeet ja neuvot

Kuva yle

Miten sokissa oleva ihminen voi reagoida

Ei erityisiä reaktioita

Epäusko, hämmennys, sekavuus

Pelko

Suru

Epäkunnioitus

Psyykkinen sokkitila on mielen keino suojautua tapahtuneelta ja keskittää ihmisen voimavarat selviytymiseen ja toimintaan.

Sokki voi ilmetä näin:

Aika tuntuu pysähtyvän.

Olo on turta ja epätodellinen, tunteita ei välttämättä juuri ole.

On vaikeaa ajatella selkeästi.

Osalle ihmisistä tulee fyysisiä oireita, kuten huimausta, pahoinvointia, vapinaa ja hikoilua. Syke ja hengitys voivat nopeutua.

Ihminen voi ajautua sokkitilaan järkyttävän tapahtuman aikana tai heti sen jälkeen.

Miten huomata avun tarpeessa olevat

Yksin olevat lapset, ohjataan heti sosiaalihuollon ammattihenkilön huomaan

Liikuntavammaiset, onko apuvälineet mukana, millaista apua henkilö tarvitsee liikkumiseen

Ikäihmiset, seurataan mahdollisia muistisairauksia tai muita avuntarpeita

Muut avun tarpeessa olevat.: erityisen vaisut, eleettömät ilmeettömät, vahvasti oireilevat

SPR vapaaehtoisen rooli sosiaalihuollon tehtävissä

Kolmannen sektorin toimija toimivat aina jonkin viranomaisen tehtävissä ja johdon alaisuudessa. Näin ollen viranomaisten vastuut tehtävien jaossa tulee olla selvät, jolloin myöskään ei synny epäselvyyttä, missä tehtävissä vapaaehtoiset toimivat.

Vapaaehtoisen tehtäviä voivat olla mm. ensiapu- ja ensihuoltotehtävät. Ensihuoltotehtäviä ovat mm. psykososiaalinen tuki, kirjaamistehtävät: psykososiaalinen tuki, majoitus, muonitus, vaatetus ja rekisteröinti

Kuva yle

Huolehdi omasta jaksamisestasi

On tärkeää, että tunnistat omat reaktiosi ja pidät huolta hyvinvoinnistasi.

Omasta hyvinvoinnista huolehtiminen ei ole itsekkyyttä, vaan vastuullisuutta.

Tarkkaile tuntemuksiasi. Lepää ja pidä taukoja.

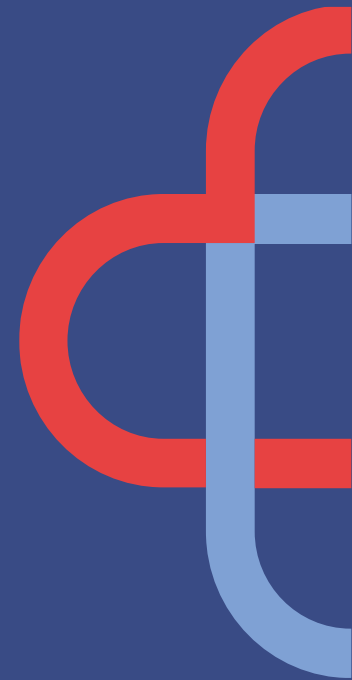
Muista, ettei sinun tarvitse etkä voi ratkaista toisen ihmisen tilannetta yksin tai hänen puolestaan. Tunnista osaamisesi ja jaksamisesi rajat ja ohjaa autettava tarvittaessa lisäävun piiriin.

Hae tarvittaessa apua myös itsellesi.

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Avun tarpeen arviointi ensihuollon auttamistilanteissa

Punaisen Ristin tehtävä

- **Kaikissa oloissa suojella elämää ja terveyttä** sekä puolustaa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia
- **Pelastaa ihmishenkiä kotimaassa ja ulkomailla**
- Auttaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia inhimillisten kärsimysten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi
- **Tukea ja avustaa maan viranomaisia** niin rauhan kuin sodan ja aseellisten selkkausten aikana ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tasavallan presidentin asetus Suomen Punaisesta Rististä (827/2017)

Punaisen Ristin auttajat avustustilanteissa

Selkeä järjestön tunnus ja vaatetus lisäävät
turvallisuuden tunnetta

Luotettu, tunnistettu ja tunnustettu toimija

Punainen Risti

- **auttaa** haavoittuvassa tilanteessa olevia ihmisiä heidän oikeudellisesta asemastaan riippumatta
 - Valtiot ovat tunnustaneet kansallisten yhdistysten oikeuden päästä siirtolaisten luokse antamaan apua kaikissa olosuhteissa
- **ei aiheuta haittaa** avunsaajalle/-tarvitsijalle
- seuraa, että avunsaajien **ihmisarvoinen kohtelu** toteutuu

Punaisen Ristin toiminta on selvästi erotettavissa viranomaistoiminnasta.

Avun tarpeen arviointi

Tavoitteenamme on **tunnistaa** ihmisten **kriittiset tarpeet** ja vastata niihin parhaalla mahdollisella tavalla.

Tavoitteenamme on **havaita ihmisjoukosta** nopeasti mahdollisesti **erityistä apua tarvitsevat**.

Perustarpeet Maslowin hierarkian mukaan

**Avun tarpeen arviointia
tehdään monella tasolla ja
tavalla.**

Avun tarpeen arvio ensihuoltotilanteessa

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arvio

- Aistien avulla tapahtuva tarkastelu (esim. näkö - vaatetus)
- Poimitaan isostakin joukosta erityistä tukea ja apua tarvitsevat
- ”Tullihenkilö skannaa matkustajia liikkuvasta ihmisjoukosta”

Haastatteluun / keskusteluun perustuva avun tarpeen arvio

- Autettavan kanssa käytävä keskustelu
- Tarkastellaan perustarpeet (ruoka + vesi, hygienia, nettiyhteys, suoja-onko paikka, missä nukkua)
- Kirjataan tarpeet ylös

Punaisen Ristin arvio tilanteesta

- Kokonaiskuva autettavien tilanteesta
- Haavoittuvassa asemassa olevien tunnistaminen
- Heikommassa asemassa olevien huomioiminen
- Suojelun näkökulma

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arviointi

Evakuoitujen saapuessa evakuointikeskukseen tehtävä nopea erityistarpeiden ja avun tarpeen arviointi.

Mikäli evakuoitavat tulevat evakuointikeskukseen itsenäisesti tai ryhmissä, arviointi voidaan toteuttaa tuulikaapissa tai eteisessä ihmisten liikkuesssa sisälle evakuointikeskukseen.

Kuva: Mari Ranto

Tavoitteena on poimia ihmisjoukosta nopeasti mahdollisesti erityistä apua tarvitsevat.

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arviointi

Huomioitavat ryhmät

- liikuntarajoitteiset
- näkö- / kuulorajoitteiset
- yksin liikkuvat lapset / nuoret
- raskaana olevat
- lapsiperheet
- loukkaantuneet / sairaat
- voimakkaat tunnereaktiot (itkevä, kiihtynyt / apaattinen jne)

Kiinnitä huomiosi henkilöön, joka/jolla on...

- Vaikeuksia liikkua esim. näkörajoitteen, apuvälineen puuttumisen tms. syyn takia
- Selkeästi alaikäisen oloinen yksin liikkuva lapsi/nuori
- Näkyvästi sairas / loukkaantunut henkilö (terveysturvallisuusuhka)
- Yksinäinen nainen miesjoukon keskellä
- Voimakkaasti reagoiva (itkevä, kiihtynyt / apaattinen jne)
- Pakoilevan /hyvin pelokkaan oloinen

Välittömän avun tarpeessa olevat henkilöt

- Poimitaan sensitiivisesti pois ihmisjoukosta ja heidän tarkemman avun tarpeen arviointi aloitetaan mahdollisimman pian
- Tieto välittömän avun tarpeessa olevista henkilöistä välitetään vapaaehtoisjohdon kautta tilannetta johtavalle viranomaiselle

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arviointi

Huomioitavaa:

- Optimitilanteessa kokenut vapaaehtoinen yhteistyössä sosiaalityöntekijän kanssa
- ”Jono liikkuu koko ajan”
- Ei pyritä täydellisyyteen
- Ei kirjata, mahdollinen ID-koodi (esim. juokseva numerointi)

Kuva: SPR Joonas Brandt

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arviointi

Arviointi voidaan toteuttaa linja-autossa tai muussa kulkuneuvossa, jolloin evakuoitavat henkilöt istuvat lämpimässä autossa, eikä siirtymisellä evakuointikeskukseen ole kiire.

Linja-autossa voidaan tehdä ensivaiheen rekisteröinti esim. kirjaamalla evakuointipöytäkirjaan nimi ja antamalla tunniste (ranneke, teippi + numero tai muu viranomaisen haluama tapa)

Ensimmäiseksi siirretään **eniten avun tarpeessa olevat henkilöt.**

Kuvassa sosiaalipäivystyksen työntekijät toimivat yhteistyössä vapaaehtoisen kanssa ensilajittelua ja rekisteröintiä tekemässä.

Avun tarpeen arvio ensihuoltotilanteessa

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arvio

- Aistien avulla tapahtuva tarkastelu
- Poimitaan isostakin joukosta erityistä tukea ja apua tarvitsevat
- ”Tullihenkilö skannaa matkustajia liikkuvasta ihmisjoukosta”

Haastatteluun / keskusteluun perustuva avun tarpeen arvio

- Rauhallisessa paikassa tapahtuva autettavan kanssa käytävä keskustelu
- Tarkastellaan perustarpeet (suoja, ruoka + vesi, lämpö)
- Kirjataan tarpeet ylös

Punaisen Ristin arvio tilanteesta

- Kokonaiskuva autettavien tilanteesta
- Haavoittuvassa asemassa olevien tunnistaminen
- Heikommassa asemassa olevien huomioiminen
- Suojelun näkökulma

Haastatteluun / keskusteluun perustuva avun tarpeen arvio

Autettavan lähituntien ja -päivien tarvitseman avun tarpeiden kartoitus.
Tehdään ”rauhoittumisen” jälkeen, ei heti ovensuussa!

”Lomakkeista autettavan kohtaamiseen”

Lomake on apuväline, joka auttaa asioiden selvittämisessä ja hallinnassa.

Huomioitavaa:

- Anna ensisijaisesti autettavan täyttää lomake, käykää sitten yhdessä läpi > ”älä auta avuttomaksi”
- Tarkoitus löytää ja tunnistaa toimenpiteitä vaativat asiat (ympyröi)
- Johtopaikka kerää ja muodostaa kuvan kokonaisuudesta
- Tietoja voi täydentää toiminnan aikana (INFO-piste)
- Toiminnan loputtua lomakkeet luovutetaan tilannetta johtavalle viranomaiselle (sosiaalityöntekijälle)

HENKILÖTIELOMAKE PSYKOSOSIAALISEN TUEN TRIAGE		Tunni
Lomakkeen täyttäjän nimi	Päivämäärä	Kello
☐ vapaaehtoinen ☐ viranomainen		
Altistuneen nimi	Ika	Heti
Puhelinnumero	Osoite ja kotikunta	Asui Perh Muu
☐ altistuneen oma puhelinnumero ☐ toisen henkilön puhelinnumero, kenen?		
Mukana olleet perheenjäsene/ muut mukana olleet henkilöt		
Ala-ikäisen lapsen asia selvítettävä ☐		
Paikka, josta tavoittaa, jos ei kotiosoitte ☐ läheisen koti, missä? ☐ sairaala, mikä? ☐ muu, mikä?		
Kieli ☐ suomi ☐ muu, mikä? ☐ tarvitsee tulkin ☐ pärjää englannilla		
Jatkuu kääntöpuolella ☐		

 EVAKUOINTIKORTTI			
Evakuoitavan tunnistenumero (vrt. evakuointipöytäkirja)	Muu lajitteluperuste	Päivämäärä	OHTO-operaationumero
Evakuointikortin täytön avustaja, puhelin			
EVAKUOITAVA HENKILÖ/AVUSTAJA TÄYTTÄÄ			
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus	
Osoite, mistä evakuoitu			
Kotiosoitte (ellei sama)			
Matkapuhelin	Asunnossa/lemmikkieläimiä, mitä		
Huomioitava (terveydentila, lääkitys, allergiat, apuvälineet yms.)			
Henkilö, jolle haluan ilmoitettavan / olen ilmoittanut evakuoinnista ☐ Ilmoitus tehty			
Nimi		Puhelin	
☐ Jään evakuointikeskukseen ☐ En jää evakuointikeskukseen, yhteystiedot paikkaan, jonne menen:			
Osoite		Puhelin	
☐ Annan luvan yhteystietojen käyttämiseen mahdollisten jatkotilanteiden hoitamista varten		Evakuoitavan/avustajan allekirjoitus	
EVAKUOINTIKESKUS TÄYTTÄÄ			
Altistuminen (fyysinen/psykososiaalinen) ☐ Lisätietoja kääntöpuolella			
Tarkastettu ja ohjeet annettu ☐		Liitteenä ensiavun tarkkailulomake ☐ Ohjeet antoi klo	
Kirjaukset (esim. lemmikien siirto hoitopaikkaan, lääkkeiden haku, terveyskeskuksessa käynti, yhteydenotot, tiedonannot yms.)			
Päivämäärä	Klo	Asia	
☐ Kirjattu poistuneeksi evakuointikeskuksesta		☐ Evakuointi päättynyt ☐ Lisätietoja kääntöpuolella	
Päivämäärä	Klo	Mihin	

Tällä lomakkeella kerätään henkilötietoja viranomaiskäyttöön mahdollisen psykososiaalisen tuen järjestämistä varten. Lomakkeen tiedot ovat salassapitovelvollisuuden alaisia, eikä niitä luovuteta kolmansille osapuolille.

Avun tarpeen arvio ensihuoltotilanteessa

Nopea ensivaiheen avun tarpeen arvio

- Aistien avulla tapahtuva tarkastelu
- Poimitaan isostakin joukosta erityistä tukea ja apua tarvitsevat
- ”Tullihenkilö skannaa matkustajia liikkuvasta ihmisjoukosta”

Haastatteluun / keskusteluun perustuva avun tarpeen arvio

- Rauhallisessa paikassa tapahtuva autettavan kanssa käytävä keskustelu
- Tarkastellaan perustarpeet (suoja, ruoka + vesi, lämpö)
- Kirjataan tarpeet ylös

Punaisen Ristin arvio tilanteesta

- Kokonaiskuva autettavien tilanteesta
- Haavoittuvassa asemassa olevien tunnistaminen
- Heikommassa asemassa olevien huomioiminen
- Suojelun näkökulma

Suojelu Punaisessa Ristissä

- Punaisen Ristin keskeinen tarkoitus on kaikissa oloissa suojella elämää ja terveyttä sekä puolustaa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia.
- Ihmisellä on perustavanlaatuinen oikeus arvokkaaseen elämään ja kohteluun, perustarpeisiin vastaavaan apuun sekä suojeluun ja turvaan.
- Suojelu tarkoittaa perustavanlaatuisten oikeuksien toteutumisen edistämistä (humanitaariseen oikeus, ihmisoikeudet ja pakolaisoikeus).
- Raportoi huolenaiheista työntekijälle, joka raportoi asiasta edelleen.

Kuva: IFRC/ Flavio Gasperini (SOS Mediterranee)

Tauon paikka!
Hengähdä hetkinen. Palaamme n. 5 min . kuluttua

**Kokemuksia avun
tarpeen arvioinnista
Itäraja-operaatiosta
Anu ja Jussi**

Case:
**Ensihuollolliset toimet
maahantulon tapauksessa
loppuvuodesta 2023**

Juha Tervo SPR Oulun piiri

Sisältö:

Organisoituminen
Roolijako
Kulttuurierot
Viestintä ja media

SPRn vapaaehtoistoiminnan organisoituminen

Vastuunjako

Raja pääsääntöisesti tai muu tilannetta johtava viranomainen johtaa ja määrittelee vapaaehtoistehtävät.

SPR:n vastuuhenkilö saa rajan johtopaikalta päivittäin tehtävänannon ja tilannetietoa tulevan päivän toiminnan luonteesta.

Toiminta-aika 10 -18 (teoria)
Käytännössä 08 - 23

Johtaminen

Piirijohtoisesti toteutettu operaatio: sopimusasiat, alueellinen viestintä ja operatiivinen johto

Paikalla on aina SPR:n työntekijä, joka johtaa tilannetta ja pitää yhteyttä viranomaisiin: raja, HVA

Paikalla oleva SPR:n henkilökuntaan kuuluva henkilö johtaa vapaaehtois-toimintaa raja-alueella

Vapaaehtoiset eivät pidä yhteyttä viranomaisiin.

Toiminnan erityispiirteet

Vapaaehtoisten turvallisuus edellä: Punainen Risti auttaa pääsääntöisesti rajaviranomaisten turvatarkastettuja tulijoita. "Status on ns. vihreä".

Raja-alueella tapahtuvan toiminnan rajoitteet

Suuri mediahuomio

Tiedostettava kulttuurilliset erilaisuudet ja niiden ottaminen huomioon toiminnassa sekä autettavien kohtaamisessa

Punaisen Ristin työntekijät

Koordinoivat vapaaehtoisten toimintaa

Raportoivat toiminnasta piiriä ja keskustuomistoa: tilannekuva – tilannetietoisuus - tilanneymmärrys

Vastaavat media- ja viranomaisyhteistyöstä

On oltava valmis nopeisiin muutoksiin niin ohjeistuksen kuin toiminnan osalta

Punaisen Ristin vapaaehtoiset

Lähtökohta: 2 EA + 2EHu

Vapaaehtoisten tehtävänä oli auttaa ensiavullisesti rajan yli saapuvia henkilöitä ja tarjota ensihuollollisia toimia niitä tarvitseville

Monikulttuurillinen kokemus oli eduksi

Viranomaiset

Ovat vastuussa ihmisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista niin rajalla kuin turvapaikkaprosessinkin aikana.

Raja-alueella vastuuviranomainen on Rajavartiolaitos – poliisi voi tukea rekisteröinnissä

Hyvinvointialue vastaa vaativasta ensiavusta

Mahdollisten turvapaikkahakemusten käsittelystä ja päätöksistä vastaa Maahanmuuttovirasto.

Kulttuurien kohtaamista

Parhaiten vuorovaikutus tapahtuu, kun pyrkii kohtaamaan **ihmisen yksilönä** ja kunnioittamaan yksilöä sellaisena kun hän on!

Kuitenkin: Kulttuurillisia yhteneväisyyksiä on aina enemmän kuin eroja

Kulttuurieroja on kaikkialla: ne eivät noudattele kansallisia rajoja.

- Kieli - kommunikointi
- Uskonto - ravinto
- Etninen tausta
- Sukupuolien keskinäisen kanssakäymisen erot
- Kunnioitettava uskontoon liittyviä asioita
- Eri taustaisten henkilöiden kohtaamiseen liittyvät jännitteet

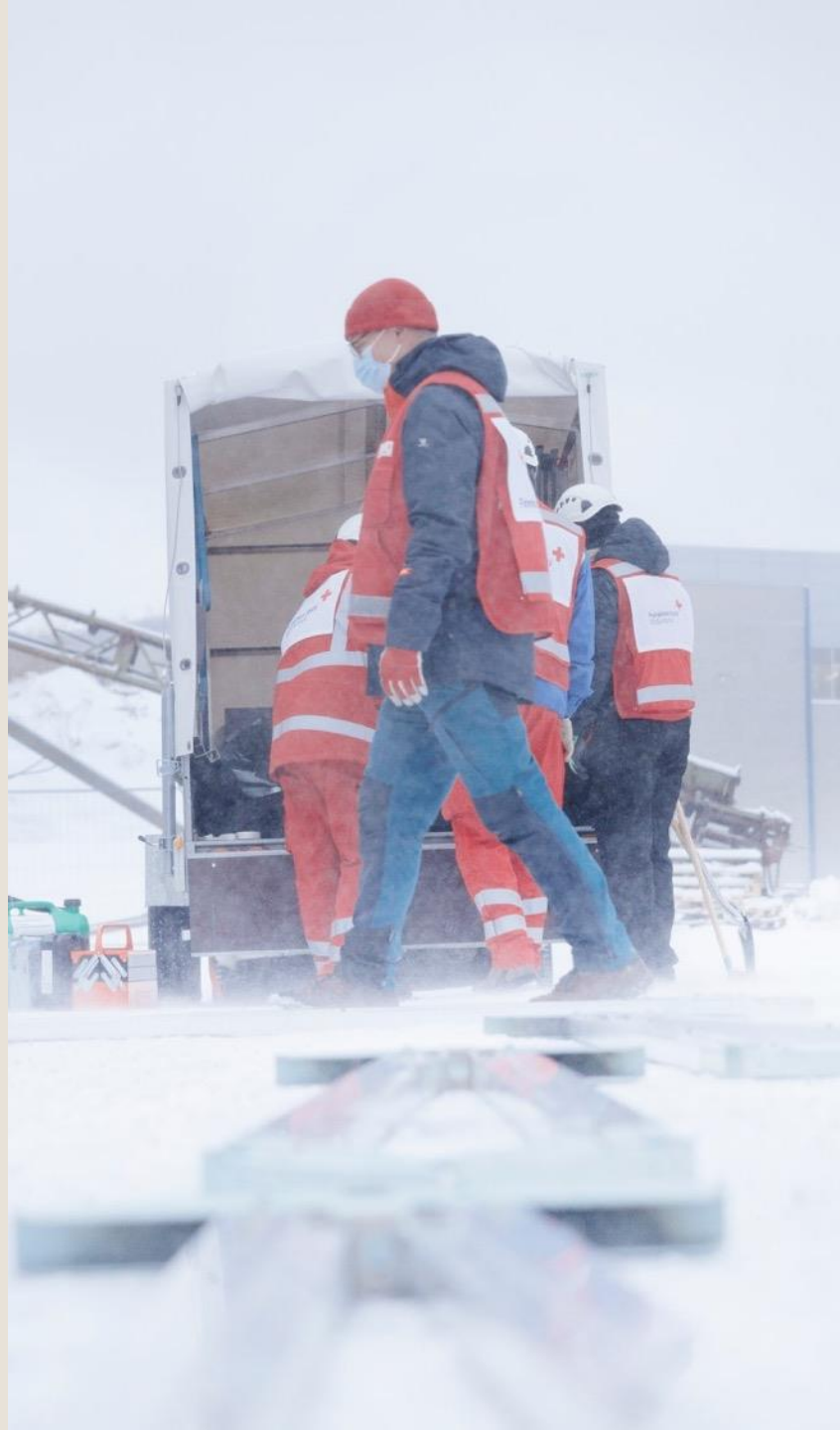

Viestintä ja media

- Viranomaistoiminnasta viestii johtava viranomainen
- Keskustoimiston viestintä otti johtovastuun avustustoimintaan liittyvästä tiedottamisesta
- Keskustoimisto laati SPR:n toimintaan liittyvän tiedotettavan informaatio "paperin"
- Kaikki yhteydenotot medialta ohjataan piiriin tai keskustoimiston viestintään.
- On syytä huomioida vapaaehtoisiin kohdistuva mahdollinen "maalittaminen" – suojele vapaaehtoisia

Miten olisimme parempia:

- Valmiussuunnittelu ja sen kehittäminen
- Kulttuurillisen osaamisen parantaminen
- Käyttäisimme hyväksi maassa jo olevia eri kieliä puhuvia kansalaisia

- Piirien välisen yhteistyön tiivistäminen
- Kokemusten jakaminen ja niistä oppiminen

Kiitos

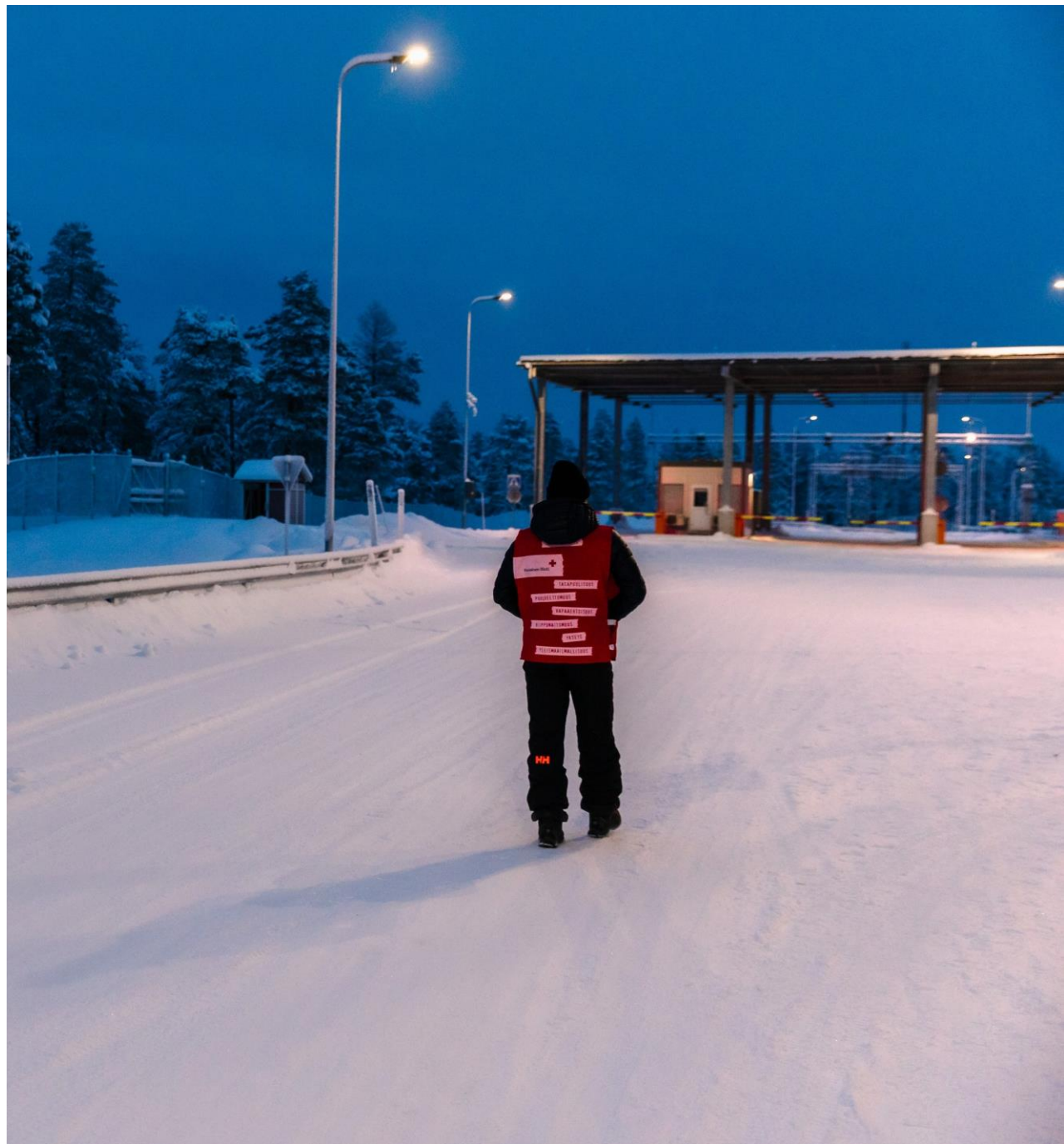
Case:
**Ensihuollolliset toimet
maahantulon tapauksessa
Niiralan raja-asemalla
loppuvuodesta 2023**

Anu Virnes, SPR Savo-Karjalan piiri

Toiminta Niiralan raja-asemalla 2023

- Suomen Punaisen Ristin Savo-Karjalan piiri oli 2023 Niiralan raja-asemalla tukemassa viranomaisia Suomeen saapuvien ihmisten perustarpeisiin vastaamisessa.
- Punainen Risti oli paikalla Rajavartiolaitoksen pyynnöstä. Toiminta perustui piirin kanssa tehtyyn ensihuoltosopimukseen.
- Niiralan raja-asemalla vapaaehtoiset tarjosivat ensiapua sitä tarvitseville sekä ohjasivat ihmisiä tarvittaessa eteenpäin hoitoon. Lisäksi vapaaehtoiset huolehtivat saapuneiden kaikista muistakin ensihuollollisista tarpeista.
- Erilaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin varautuminen on osa Punaisen Ristin perustoimintaa. Seuraamme jatkuvasti tilannetta ja olemme valmiita tukemaan viranomaisia ihmisten perustarpeisiin vastaamisessa. Mahdollisten turvapaikkahakemusten käsittelystä ja päätöksistä vastaa Maahanmuuttovirasto.

- Käytössä operaatiossa oli sama johto-organisaatio kuin Vartiuksessa. Piiri johtoinen, ja paikalla aina työntekijä johtamassa.
- Niiralassa käytiin kiertämässä myös alueella, missä oli myös ”ei tarkastettuja” henkilöitä, johtaja usein silloin mukana. Turvallisuus edellä.
- Suojelun tarpeen arvion kannalta myös hyvä, että mahdollisuus päästä näkemään missä ihmiset odotti yms. Sää olosuhteet kovat.
- Asiakkaat pääosin aikuisia.
- Pikakoulutus kansio vapaaehtoisille toiminnan erityispiirteistä, kulttuuri, toimiminen raja- asemalla, turvallisuus, suojelun peruspiirteet.

Avun tarpeen arviointi rajaoperaatiossa

- Ero sijainnissa, Niiralassa ensihuoltopiste aivan rajan ylityspaikan yhteydessä.
- Kuvakortit avuntarpeen arvioita varten ensiapupisteelle
- Vuoroon katsottu miehiä, sekä naisia. Kulttuuristen tarpeiden näkökulma.
- Ensihuolto
 - Muonitus, juomaa ja ruoka. Lämmin juoma isossa merkityksessä.
 - Lämpimänä pitäminen/ lämmittäminen (tarjolla vaihtosukkia ja toppavaatteita)
 - Henkinen tuki, olla korvat herkkänä jos joku kaipaa kuuntelijaa.
- Ensiapu tarpeiden tunnistaminen
 - Usein ensiapua tarvitsevat tulivat jo rajavartijoiden saattamana.
 - Pakkasen puremat jaloissa yleisiä
 - Muutamia yleistilan laskuja, tai huonovointisuutta
- Haavoittuvassa asemassa olevien tunnistaminen
 - Onko varmasti turvassa siirtyessään seuraavaan paikkaan
 - Onko vointi sellainen, että kykenee matkustamaan
 - Voiko odottaa yleistä kyyditystä

Tarpeiden tunnistaminen ja suojelunäkökulma HSP@SEA -operaatiossa

Aleksi Seilonen 28.8.2025

Humanitaarisen suojelun asiantuntija

Humanitaarinen tukipiste merellä

- Turvallinen ja ystävällinen tila
- Perustarpeet
- Suojelu
- Tieto

Tarpeet laivalla

- Turvallisuus ja hyvä ilmapiiri
- Terveystarpeet
- Psykososiaalinen tuki
- Tieto
- Haavoittuvuus ja erityistarpeet
- Perustarpeet
- Yhteyden tarve perheeseen
- Arvokkuus ja toimijuus
- Suojelutarpeet

Havaintoja tarpeista

- Tarpeiden tunnistaminen on jatkuva prosessi
- Suojelunäkökulma ja erityistarpeet huomioitava alusta asti
- Tieto on tärkeä avun ja suojelun muoto

Kuva: Francesca Volpi

Kiitos

Aleksi Seilonen

aleksi.seilonen@redcross.fi

Seuraavat stepit...

Valmiusharjoituksen skenaario

Operaatio AvunKetju2025 (1/3)

Suomen yllä on ollut poikkeuksellinen matalapainerintama. Rintama on pysynyt paikallaan viimeisten parin viikon ajan aiheuttaen talvikaudelle tyypillisiä maanpinnan läheisiä tuulia, matalapainemyrskyjä. Ilmaston lämpenemisen takia sekä maaperästä puuttuvan roudan tähden matalapainemyrskyt ovat aiheuttaneet eri puolille Suomea myrskytuhoja laajoille puustoalueille.

Pelastusviranomaiset ja sähköyhtiöt ovat tehneet töitä kuormittuneessa tilanteessa viimeisten kahden viikon ajan jatkaen yhä myrskytuhojen selvittämistä. Maakunnissa on ollut laajoja sähkökatkoja myrskytuhojen jäljiltä, sähköttömiä talouksia on ollut yli 250 000. Osa ilmajohdoista on täysin tuhoutunut ja sen tähden osa talouksista on yhä vailla sähköjä.

Meteorologilta hurja tieto lähestyvistä lumimyrskystä – jopa puolen metrin kinoksia Etelä-Suomeen

Seuraava vuorokausi tuo hurjan muutoksen säähän – varoitus harvinaisen laajasta talvitulvasta ja vaarallisesta ajokelistä

Tulevien päivien sääennuste ei ollut juontaja Lorenz Backmanin mieleen. Lumien sulaminen ja runsaat vesisateet voivat aiheuttaa laaja-alaisia tulvia.

JULKAISTU 24.11.2024 13:14 (PÄIVITETTY 25.11.2024 05:31)

Operaatio AvunKetju2025 (2/3)

Sosiaali- ja terveystoimen viranomaiset ja kotihoidon työntekijät ovat kartoittaneet haja-asutusalueiden ikääntyneiden asukkaiden selviytymistä yhdessä Punaisen Ristin ja Vapepa-verkoston vapaaehtoisten kanssa.

Tätä yhteistyötä jatketaan ja **viranomaiset varautuvat perustamaan ja osa on jo avannut kuntien häiriötilannekeskuksia ja evakuoitikeskuksia asukkaita varten.**

Viranomaisten valtakunnallisen tilannekuvan mukaan avun tarve lisääntyy, yhteiskunnan kannalta keskeiset toiminnot häiriintyvät (kuten maksuliikenteen häiriöt/pysähtyminen, talousveden ja jäteveden kulku) **aiheuttaen lisääntyvää avun tarvetta eri puolilla Suomea.**

Operaatio AvunKetju2025 (3/3)

Viranomaiset ovat olemassa oleviin yhteistyösopimuksiin nojaten **pyytäneet Punaisen Ristin apua seuraaviin mahdollisesti tarvittaviin tehtäviin:**

- Avun tarpeen kartoitukseen ja arviointiin,
- 72H omatoimisen varautumisen jälkeiseen avustustarvikkeiden ja mahdollisesti käteisavustusten jakeluun sekä muonituksen järjestämiseen
- Kansalaisten kriisin kestävyys vahvistamiseen
- Tukemaan viranomaisia evakuointikeskuksissa ja häiriötilannekeskuksissa
- Tilanteessa varaudutaan lyhytkestoisen hätämajoituksen järjestämiseen evakuoiduille henkilöille

Huomioon otettavia asioita:

- Avun tarpeen arvioidaan kestävän alustavien arvioiden mukaan vähintään kaksi viikkoa.
- Huomioitavaa on, että avustustyötä haittaa kiertävät sähkökatkot, jolloin on toimittava tilanteessa, missä sähköä ei ole saatavilla, eivätkä puhelinyhteydet toimi.
- VIRVE-verkon toimintaa voidaan taata Punaisen Ristin toimijoille.
- Myös tietoliikenneyhteyksissä voi olla haasteita.

Osastotuki

- Osaston päätös tavasta osallistua valmiusharjoitukseen
- Yhteys naapuriosastoihin ja sopimus, kuka hakee tuen osastojen yhteiseen toiminnalliseen harjoitukseen
- Kootkaa osastoista harjoituksen suunnitteluryhmä / osallistukaa piirien koordinoimiin harjoituksen suunnitteluryhmiin
- Hakekaa osastotukea toiminnallisen harjoituksen järjestämiseen (keskitetysti alueellisissa harjoituksissa) 30.9. mennessä Avustushakemus - valtakunnallinen valmiusharjoitus #AvunKetju2025

Tulevat webinaarit

#AvunKetju2025
#HjälpensKedja2025

18.9. Tilannekuvan kerääminen ja jakaminen

Alustajina:

Jesse Piispanen, valmiussuunnittelija, Pirkanmaan hyvinvointialue
Sisä-Suomen sote-valmiuskeskus,
Ville Heikkilä, valmiuspäällikkö, SPR keskustoimisto

9.10. Raha-avustukset laajoissa auttamistilanteissa

23.10. Suojelu, moninaiset tarpeet ja osallisuus

Aiempien webinaarien materiaalit
löydät [#AvunKetju2025-](#)
[nettisivulta](#).

Samanaikaisesti ruotsinkieliset
webinaarit.

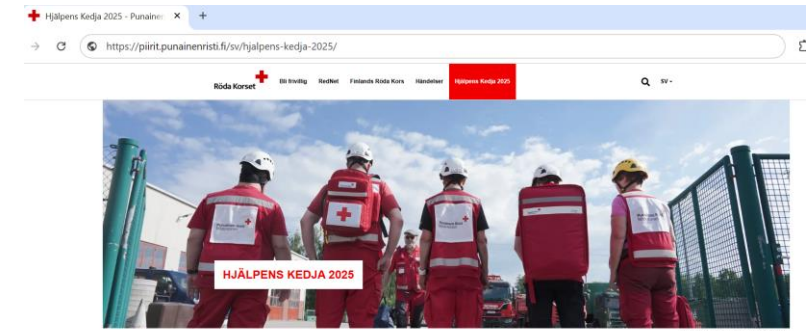
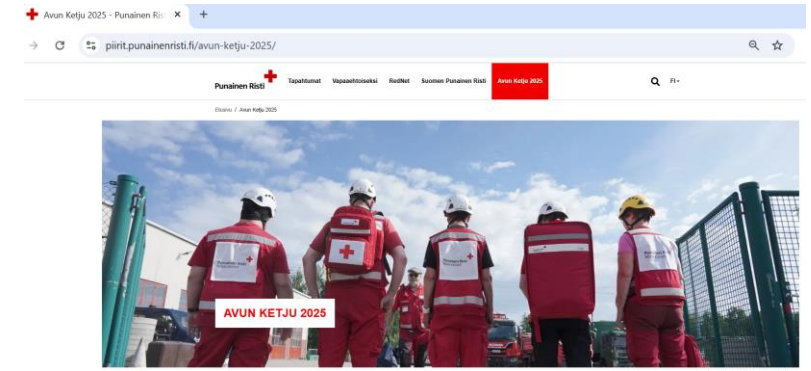
Webinaarit toteutetaan aina klo
18.00-20.00.

Valmiusharjoituksen tiedotuskanavat

- [Avun Ketju 2025](https://piirit.punainenristi.fi/avun-ketju-2025/) - valtakunnallisen valmiusharjoituksen avoin ryhmä Oma Punaisessa Ristissä
- #AvunKetju2025 –nettisivu, <https://piirit.punainenristi.fi/avun-ketju-2025/>
- Valmiusharjoituksen kuukausittain ilmestyvän uutiskirje

#AvunKetju2025
#HjälpensKedja2025

Valmiusharjoituksen tekijätiimi

Toni Rikala, toni.rikala@redcross.fi (14.8. alkaen 50 % työajalla)

Karoliina Pilli-Sihvola, karoliina.pilli-sihvola@redcross.fi (1.9. alkaen 30 % työajalla)

Mari Rantio, mari.rantio@redcross.fi, AvunKetju2025 koordinaatiovastuu, työtehtävän muutos valmiuden asiantuntijaksi (ensihuolto) meneillään

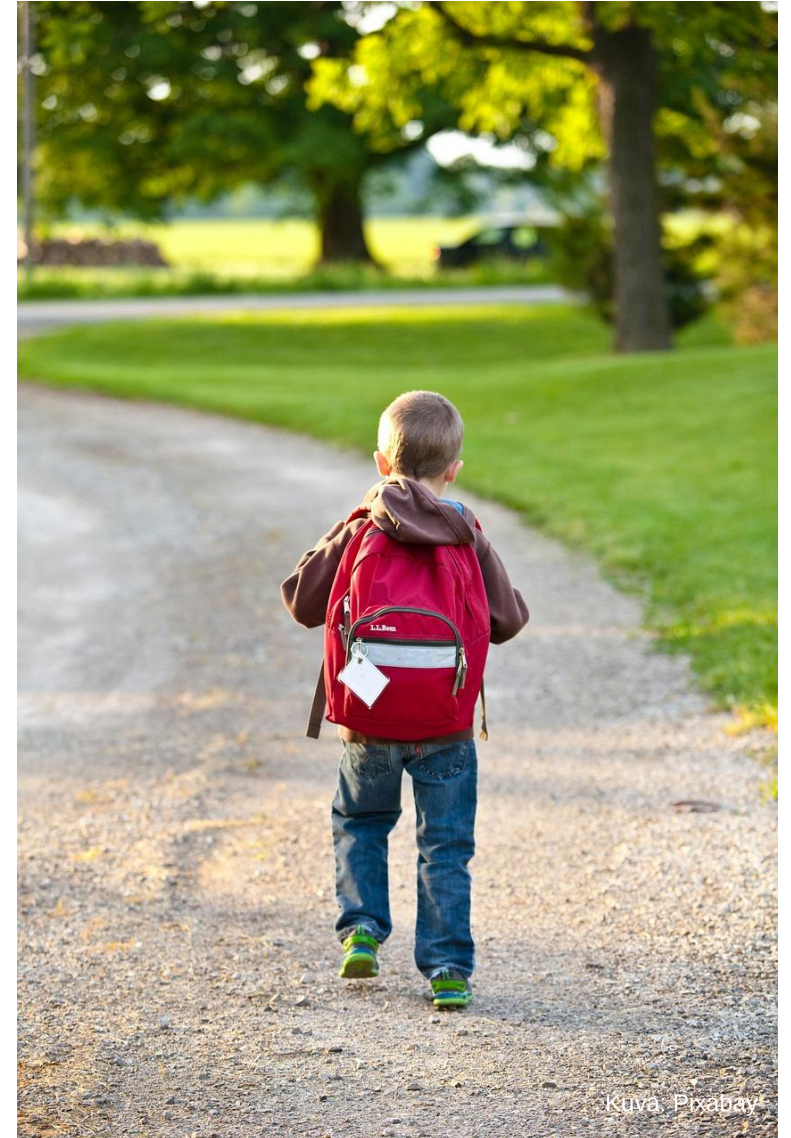
Palautteen aika

Sinulla on mahdollisuus antaa
palautetta tästä illasta Kobon
avulla:

<https://ee.ifrc.org/x/hHyQPY2p>

#AvunKetju2025
#HjälpensKedja2025

Kuva: Pixabay

Jokainen vapaaehtoinen on auttaja!

Tule mukaan
valmiusharjoitukseen,
vahvistat auttamistaitojasi.
Yhdessä olemme
vahvempia.

#AvunKetju2025

Yhdessä olemme enemmän.

Kiitos, että olet.

Lisätietoa valmiusharjoituksesta:

Mari Rantio,

Valmiussuunnittelija

mari.rantio@redcross.fi

040 823 2767

Esityksen kuvat: Joonas Brandt, Saara Mansikkamäki

Punainen Risti

